

Київський університет імені Бориса Грінченка
Педагогічний інститут
Кафедра теорії та історії педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
Та навчальної роботи

Жильцов О. Б.

«11» 09 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педагогічна творчість
для студентів

спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
освітнього рівня другого (магістерського)
освітньої програми 011.00.02 Педагогіка середньої освіти

Київ – 2019

Розробники:

Леонтьєва Інна Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі:

Михалюк Алла Михайлівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри теорії та історії педагогіки

Протокол від 04 вересня 2019р. № 2

Завідувач кафедри А.Л. Хоружа

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 011.00.02 Педагогіка середньої освіти В.В.Желанова

(підпис)

Робочу програму перевірено

« » 20 р.

Заступник директора

М.А. Машовець

(підпис)

Пролонговано

на 20 /20 (ПІБ), « » 20 р., протокол №

(підпис)

на 20 /20 (ПІБ), « » 20 р., протокол №

(підпис)

на 20 /20 (ПІБ), « » 20 р., протокол №

(підпис)

на 20 /20 (ПІБ), « » 20 р., протокол №

(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

<i>Педагогіка</i>			
Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	заочна		
Вид дисципліни	вибіркова		
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська		
Загальний обсяг кредитів/годин	4/120		
Курс	2		
Семестр			3
Кількість змістових модулів з розподілом:			
Обсяг кредитів			4
Обсяг годин, в тому числі:			120
Аудиторні			16
Модульний контроль			-
Семестровий контроль			-
Самостійна робота			104
Форма семестрового контролю			залік
Форма підсумкового контролю			залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – розкрити закономірності і специфіку творчої педагогічної діяльності вчителя, методик та технології організації творчої діяльності учнів у освітньому процесі, обробки та фіксування результатів, сформувати у студентів цілісну систему знань про педагогічну творчість вчителя та учнів.

Завдання курсу:

- сформувати в студентів цілісну систему знань про педагогічну творчість вчителя;
- розкрити методологію творчої педагогічної діяльності вчителя;
- надати уявлення про розмаїття методів вивчення та організації та творчої діяльності вчителя та учнів в освітньому процесі;
- забезпечити оволодіння майбутніми учителями вміннями здійснювати науково-пошукову діяльність, розвивати свій творчий потенціал;
- розкрити специфічні ознаки, притаманні творчій діяльності вчителя;
- формувати у майбутніх педагогів цілісну наукову картину світу, професійний педагогічний світогляд.

3. Результати навчання за дисципліною

ПРН 1 Розуміння сутності педагогічних понять, педагогічного процесу, педагогічних закономірностей та принципів

ПРН 9 Здатність добирати педагогічний інструментарій відповідно до специфіки обраного предмету.

ПРН 11 Здатність будувати суб'єкт-суб'єктну взаємодію, дотримуватися правил ефективної комунікації

ПРН 13 Здатність самовдосконалюватись, застосовуючи різноманітні освітні ресурси

ПРН 17 Здатність прогнозувати, моделювати педагогічну діяльність

ПРН 22 Здатність усвідомлювати, переосмислювати особистісний та професійний досвід

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна:					
		Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Вступ. Роль творчості в педагогічній праці: історія та сучасний контекст.		1		2			26
Методологічні засади педагогічної творчості		1		2			26
Формування та розвиток творчої особистості		1		4			26
Педагогічні технології творчого розвитку вчителів та учнів		1		4			26
Усього		4		12			104

5. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Вступ. Роль творчості в педагогічній праці: історія та сучасний контекст

Вступ. Становлення та розвиток ідей педагогічної творчості в історії зарубіжної та вітчизняної педагогічної думки. Здатність до творчості. Фактори, що зумовлюють зміни професійної діяльності вчителя. Педагогічна творчість вчителя.

Основні поняття теми: творчість; здатність до творчості; творча діяльність; педагогіка творчості; педагогічна творчість; творча педагогічна діяльність.

Тема 2. Методологічні засади педагогічної творчості

Педагогіка творчості як галузь педагогічної науки, об'єкт вивчення, завдання. Підсистеми творчої педагогічної діяльності. Рівні творчої педагогічної діяльності. Критерії творчої педагогічної діяльності. Закони педагогіки творчості. Принципи педагогіки творчості. Принципи педагогічної творчості.

Основні поняття теми: творчість, педагогічна творчість, педагогіка творчості, творча діяльність, творча педагогічна діяльність, підсистеми творчої педагогічної діяльності, рівні творчої педагогічної діяльності, критерії творчої педагогічної діяльності, закони педагогіки творчості, принципи педагогіки творчості, принципи педагогічної творчості.

Тема 3. Формування та розвиток творчої особистості

Модель творчої особистості. Класифікація творчих особистостей. Стадії творчого розвитку особистості. Структура творчої особистості. Специфіка формування творчої особистості учня. Управління творчим розвитком особистості в освітньому процесі. Авторські технології педагогічної творчості.

Основні поняття теми: творча особистість, творчий розвиток особистості, творчий розвиток особистості, технології педагогічної творчості.

Тема 4. Технології, спрямовані на розвиток творчої особистості в закладах середньої освіти

Обдарованість. Обдарована дитина. Концепція "вироснування"

обдарованих дітей (У. Ешбі). Види інтелекту (лінгвістичний, музичний, логіко-математичний, просторовий, тілесно-кінестезичний, особистісний). Види обдарованості (за ступенем сформованості; за видом діяльності; за широтою проявлення; за формою; за віковими особливостями). Модель обдарованості (за Дж.Рензулі) Діагностика обдарованості. Прояви обдарованості. Технології навчання дітей з ознаками обдарованості: мета, характеристика, зміст та організація навчання. Стратегії та різновиди навчання обдарованих дітей в закладах середньої освіти.

Основні поняття теми: обдарованість, обдарована дитина, інтелект, діагностика обдарованості; стратегії, різновиди, технології навчання обдарованих дітей.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів заочної форм навчання

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2
Відвідування семінарських занять	1	-	-
Відвідування практичних	1	6	6
Робота на семінарському занятті	10	-	-
Робота на практичному занятті	10	6	60
Виконання завдань для самостійної роботи	5	8	40
Разом			108
<i>Максимальна кількість балів:</i>			108 (*87)
<i>Розрахунок коефіцієнта:</i>			1,08 (*0,87)

**Розрахунок балів подано з урахуванням можливості студенту взяти участь в обговоренні визначених програмою питань семінарських занять з навчальної дисципліни не менше ніж 80 % із запрограмованих навчальних занять.*

6.2. Завдання для самостійного опрацювання та критерії оцінювання

1. Випишіть 5-6 думок, цитат відомих педагогів про значення творчості у розв'язанні виховних завдань.
2. Складіть 4 синквейни відповідно до історичних етапів шляху розвитку педагогічної творчості.
3. Порівняйте 5 наукових визначень поняття «творчості» (оформіть у вигляді таблиці) та запропонуйте власне.

Автор	Визначення поняття	Основна ідея	Відмінність від інших визначень	Ваше ставлення до визначення

4. Визначте особливості творчої діяльності особистості на різних вікових етапах розвитку та коротко їх опишіть.
5. Доберіть 3 методики на дослідження творчих якостей та можливостей особистості вчителя.
6. Складіть схему креативних ознак вчителя (з обраного предмету) закладу освіти.
7. Напишіть твір-роздум (есе) за темою «Творчий вчитель: який він?»
8. Розробіть план-конспект нетрадиційного уроку (з обраного предмету), метою якого є організація творчої навчальної діяльності учнів

Критерії оцінювання самостійної роботи		Кількість балів
1.	Свочасність виконання роботи	1
2.	Презентація роботи (оригінальність, логіка викладу, чіткість, доказовість)	2
3.	Різноманітність використаних джерел	2

*Оцінка за виконання завдань для самостійної роботи є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Педагогічна творчість»

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль не передбачено навчальним планом підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти заочної форми навчання.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Умови допуску: активна робота на заняттях, виконання усіх завдань до самостійної роботи.

Форма проведення: диференційований залік.

6.4. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень магістрантів

Оцінка	Критерії оцінювання
відмінно	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
добре	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
задовільно	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
незадовільно	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

6.5. Питання для самоперевірки

1. Педагогічна деонтологія – наука про професійну поведінку педагога.
2. «Золоте» правило моралі – основа педагогічної етики.
3. Сутність поняття «педагогічна етика».
4. Видатні педагоги про роль професійної етики.
5. Зв'язок педагогічної етики з іншими гуманітарними дисциплінами.
6. Конкретно-історичний характер норм професійної поведінки педагога.
7. Педагогічні норми як стандарт професійної поведінки педагога.
8. Характеристика основних принципів та категорій педагогічної етики.

9. Педагогічна мораль учителя в контексті народної педагогіки.
10. Законодавча база та формалізовані моральні норми поведінки педагога.
11. Основні завдання педагогічної деонтології.
12. Соціальні вимоги до особистості та професійності педагога на сучасному етапі розвитку суспільства.
13. Моральні цінності педагогічної професії.
14. Особливості професійної діяльності педагога у порівнянні з іншими людинознавчими професіями.
15. Проблема морального вибору: свобода і відповідальність.
16. Характеристика етичних вимог до педагога щодо його взаємин з учнями.
17. Відповідальність учителя за свої дії як основна моральна норма педагогічної професії.
18. Моральні взаємини педагога з батьками учнів.
19. Педагогічні табу та їх значення для регуляції поведінки педагога.
20. Роль творчості у діяльності педагога щодо вирішення різноманітних педагогічних проблем.
21. Культура спілкування як основа педагогічної діяльності та педагогічної моралі.
22. Характеристика основних стилів педагогічного спілкування.
23. Роль професійної етики у реалізації прийомів індивідуальної педагогічної взаємодії.
24. Моральні засади вирішення вчителем складних педагогічних ситуацій.
25. Рефлексивний контроль – передумова корекції та вдосконалення вчителем своїх професійних дій.
26. Педагогічний етикет і його особливості.
27. Діагностика моральних якостей педагога.
28. Методи морального самовдосконалення педагога.
29. Етична культура педагога як умова морального виховання учнів.
30. Вивчення та оцінка моральних якостей педагога.

7. Навчально-методична картка дисципліни

Змістовий модуль I					
Кількість балів	108				
Лекції	I			I	
Теми лекцій	Вступ. Роль творчості педагогічній праці: історія та сучасний контекст.	Роль в педагогічній творчості.	Методологічні засади педагогічної творчості.	Формування та розвиток творчої особистості	Педагогічні технології творчого розвитку вчителя та учнів
Практичні			11	11	22
Теми практичних			Методологічні засади педагогічної творчості	Технології розвитку творчої особистості	Формування та розвиток творчої особистості у підлітковому та ранньому юнацькому віці
Самостійна робота	40				
Підсумк. контроль	ПМК (залік)				

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

Основна (базова)

1. Кан–Калик В.А. Педагогическое творчество / В.А.Кан–Калик, Н.Д.Никандров. – М.:Педагогика, 1990. – 144 с.
2. Клименко В.В. Психологія творчості / В.В.Клименко. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 480с.
3. Сисоєва С.О. Основи педагогічної творчості: Підручник / С.О.Сисоєва. – К.: Міленіум, 2006. – 346с.
4. Основи педагогічної творчості та майстерності: курс лекцій. – навч.посіб. /авт. колектив: В.М. Горєєва, Н.В. Гузій, Л.О. Мільто [та ін.] – Суми.: ПВП «Еллада S», 2009. – 255 с.

Додаткова

5. Горальський А. Теорія творчості. — Львів.: Каменяр, Warszawa: Universitas rediviva, 2002. — 144 с.
6. Гуцал, Л. А. Проблема реалізації творчого потенціалу вчителя у педагогічній думці другої половини ХІХ - початку ХХ століття / Л. А. Гуцал // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова [Текст] : збірник наукових праць. Серія 16. Творча особистість вчителя: проблеми теорії і практики. Вип. 8 (18) / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова ; редкол. В. П. Андрущенко (голова) [та ін.]. - К., 2008.. - С .53-56.
7. Педагогічна творчість: методологія, теорія, технології / В. П. Андрущенко, С. О. Сисоєва, Н. В. Гузій, Н. В. Кічук; За ред. С. О. Сисоєвої, Н.В.Гузій. — К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2005. — 183 с.
8. Пономарев Я. А. Психология творчества и педагогика. – М.: Педагогика, 1976. – 280 с
9. Психологічне дослідження творчого потенціалу особистості: монографія/авт. кол., наук. керівник В.О.Моляко. — К.: Педагогічна думка, 2008. — 208 с.
- 10.Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики [Текст] : збірник наукових праць. Вип. 7 / редкол.: В. І. Бондар, А. Й. Капська, О. М. Олексюк ; М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. - К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2002. - 263 с.